

OBSAH

Předmluva	16
František Faltus – nestor výzkumu a terapie poruch příjmu potravy u nás	19
1 Historie poruch příjmu potravy	21
2 Epidemiologie poruch příjmu potravy	28
2.1 Typy epidemiologických studií, jejich přednosti a limity	28
2.2 Vývoj epidemiologie poruch příjmu potravy, poruchy příjmu potravy v západních zemích a USA	28
2.3 Epidemiologie poruch příjmu potravy v ostatních zemích	33
2.4 Epidemiologické změny v demografických parametrech onemocnění	35
2.5 Epidemiologické změny, diagnostické systémy a nástroje	35
3 Modely poruch příjmu potravy	41
3.1 Nehomeostatické jídelní chování	42
3.2 Aktuální, vývojový a chronický stres	43
3.3 Neurovývojový model	44
3.4 Animální modely	45
3.5 Vývoj potravinových preferencí	51
3.6 Neurotransmitery a regulační mechanismy poruch příjmu potravy	52
4 Neurofyzilogie stresu a bolesti u pacientek s poruchami příjmu potravy	58
4.1 Stres u poruch příjmu potravy	58
4.2 Serotonin u poruch příjmu potravy	59
4.3 Souvislost mezi bolestí a chutí k jídlu	63
4.4 Fyzilogické aspekty bolesti u poruch příjmu potravy ..	64
4.5 Psychologické aspekty bolesti	68
5 Kognitivní funkce u poruch příjmu potravy	75
5.1 Vývoj neuropsychologie u poruch příjmu potravy	75
5.2 Kognitivní model bulimia nervosa	79
5.3 Testy a dotazníky zaměřené na symptomy poruch příjmu potravy	80
5.4 Rehabilitace a psychoterapie zaměřené na kognitivní deficit	87
5.5 Průběh onemocnění a kognitivní deficit	90
6 Nutriční deprivace v raných etapách ontogeneze, vliv na maturaci CNS	96
6.1 Historie výzkumu vlivu hladovění na vývoj a činnost mozku	96
6.2 Hladovění u novorozenců a v raném dětství a maturace CNS	96
6.3 Epigenetické vlivy malnutrice	97
6.4 Vývojová fyziologie	98

6.5	Bioelektrické aktivity	101
6.6	Nutriční deprivace a vývoj chování	103
6.7	Vulnerabilita diferenciacie buněčných elementů a membrán	104
6.8	Nedostatečná nutrice prenatálně i postnatálně	106
7	Úloha střevní mikrobioty a účast imunitních mechanismů při poruchách příjmu potravy	110
7.1	Metody analýzy střevní mikrobioty/mikrobiomu	111
7.2	Dysbióza jako příčina chorob?	113
7.3	Osa mikrobiom–střevo–mozek, neuroregulační mechanismy	115
7.4	Imunitní mechanismy v regulaci metabolismu a příjmu potravy	117
8	Diagnostika poruch příjmu potravy a komorbidních onemocnění	122
8.1	Mentální anorexie	122
8.2	Mentální bulimie	123
8.3	Psychogenní přejídání	124
8.4	Syndrom nočního přejídání	126
8.5	Adonisův komplex	127
8.6	Transdiagnostický model spektra poruch příjmu potravy	130
8.7	Další diagnózy s narušeným jídelním chováním	130
8.8	Vybíravé jídelní chování	131
8.9	Chronický průběh anorexia nervosa (severe and enduring anorexia)	131
8.10	Psychiatrické komorbidní diagnózy	132
9	Poruchy příjmu potravy u dětí a dospívajících	135
9.1	Diagnostika poruch příjmu potravy u dětí v MKN-10 ..	136
9.2	Diagnostika poruch příjmu potravy v DSM-5	137
9.3	Důsledky poruch příjmu potravy	140
9.4	Léčba poruch příjmu potravy u dětí	141
9.5	Prevence poruch příjmu potravy	143
10	Poruchy příjmu potravy a ADHD	147
11	Psychologické koreláty jídelního chování a obezity	153
11.1	Spojení mezi obezitou a specifickými oblastmi distresu	153
11.2	Psychiatrické poruchy	154
11.3	Jídelní chování	155
11.4	Změny klinického obrazu následkem váhového úbytku v dlouhodobém časovém horizontu	155
11.5	Kdo si udrží redukovanou váhu?	155
11.6	Role stupně obezity	156
11.7	Psychologické faktory v kontextu komplexního pohledu na pacienta	156
12	Nutriční poradenství	160
12.1	Malnutrice	160

12.2	Sledování pacientů s poruchou příjmu potravy v nutriční ambulanci	169
13	Léčba malnutrice u anorexia nervosa na jednotce intenzivní péče	173
13.1	Substráty používané v parenterální výživě	174
13.2	Monitorace pacienta při nutriční podpoře	176
13.3	Enterální výživa	178
13.4	Porovnání enterální a parenterální výživy	179
14	Kardiovaskulární komplikace	181
14.1	Bradykardie	182
14.2	EKG změny	183
14.3	Kdy je nutné podrobnější zhodnocení?	184
14.4	Zátěžové vyšetření	184
14.5	Posturální hypotenze	185
14.6	Aterosklerotické změny	186
14.7	Echokardiografické změny	187
14.8	Variabilita tepové frekvence	188
14.9	EKG mapování	190
15	Neuroendokrinologie poruch příjmu potravy a obezity ...	195
15.1	Historie výzkumu regulace příjmu potravy	196
15.2	Anatomická lokalizace centra příjmu potravy: význam jednotlivých hypotalamických jader	197
15.3	Současný koncept regulace příjmu potravy a energetické homeostázy	201
15.4	Orexigenní a anorexigenní působky ovlivňující příjem potravy	203
15.5	Neuroendokrinní změny u poruch příjmu potravy a obezity	216
15.6	Změny působků ovlivňujících příjem potravy u pacientů s obezitou	217
15.7	Změny působků ovlivňujících příjem potravy u pacientek s mentální anorexií a bulimií	222
16	Poruchy příjmu potravy a ženský reprodukční systém. ...	230
16.1	Porucha menstruačního cyklu a porucha sexuality ...	231
16.2	Fertilita a průběh těhotenství	235
16.3	Asistovaná reprodukce	242
16.4	Anorexia nervosa a těhotenství	245
16.5	Bulimia nervosa a těhotenství	246
16.6	Binge eating disorder a těhotenství	248
17	Neurologické aspekty poruch příjmu potravy	254
17.1	Bolest u poruch příjmu potravy	254
17.2	Bolesti hlavy	255
17.3	Vertebrogenní syndromy	258
17.4	Bolesti trupu	258
17.5	Další bolestivé syndromy	259
17.6	Poruchy vědomí	260
17.7	Epileptické záchvaty	262
17.8	Poruchy polykání	263

17.9	Neurologické symptomy a syndromy způsobené poruchami metabolismu a výživy	263
18	Gastrointestinální komplikace při poruchách příjmu potravy	270
18.1	Horní část gastrointestinálního traktu – jícen, žaludek, duodenum	270
18.2	Dolní část gastrointestinálního traktu – tenké a tlusté střevo	271
18.3	Laxativa a poruchy příjmu potravy	272
18.4	Játra a pankreatobiliární oblast	274
18.5	Celiakie a poruchy příjmu potravy	274
18.6	Potravinová hypersenzitivita, intolerance, alergie a poruchy příjmu potravy	275
18.7	Poruchy příjmu potravy a střevní mikrobiom	276
19	Mentální anorexie a kostní metabolismus	279
19.1	Modelace a remodelace kosti	279
19.2	Neuroendokrinní adaptace u mentální anorexie	283
19.3	Diagnostika úbytku množství a kvality kostní hmoty	287
19.4	Možnosti léčby kostní ztráty u mentální anorexie	289
20	Mentální anorexie a respirační systém	298
20.1	Mentální anorexie a porucha plicní funkce	298
20.2	Mentální anorexie a plicní emfyzém.	299
20.3	Mentální anorexie a plicní infekce	301
21	Kožní projevy poruch příjmu potravy	304
21.1	Změny kůže	305
21.2	Změny ochlupení	308
21.3	Změny nehtů	309
21.4	Změny ústní	309
21.5	Psychiatrické komorbidity	309
22	Spojené poruchy spánku a jedení.	311
22.1	Spánek a regulace chuti k jídlu.	311
22.2	Syndrom nočního přejídání	312
22.3	Porucha příjmu potravy vázaná na spánek	313
22.4	Kleineův-Levinův syndrom	316
22.5	Narkolepsie 1. typu (narkolepsie s kataplexií)	317
22.6	Obstrukční spánková apnoe	317
22.7	Syndrom obezita-hypoventilace	318
23	Poruchy příjmu potravy a orální zdraví.	321
23.1	Příznaky poruch příjmu potravy	321
23.2	Stomatolog a dentální hygienistky v prevenci či v průběhu léčby pacientů s poruchou příjmu potravy	323
24	Diabetes a poruchy příjmu potravy	326
24.1	Diabetologický úvod	326
24.2	Psychické problémy pacientů s diabetem	328
24.3	Poruchy příjmu potravy u diabetiků	329

24.4	Poruchy příjmu potravy u diabetiků 1. typu	331
24.5	Poruchy příjmu potravy u diabetiků 2. typu	341
24.6	Klinické projevy poruch příjmu aneb kdy na poruchu příjmu potravy u diabetiků myslet?	342
25	Renální komplikace při poruchách příjmu potravy	348
25.1	Metabolické odchylky	348
25.2	Hodnocení funkce ledvin	351
25.3	Postižení ledvin	352
25.4	Chronické onemocnění ledvin	353
25.5	Další laboratorní nálezy	354
26	Prevence poruch příjmu potravy	357
27	Základní poradenství a komunikace v obtížných situacích na Lince bezpečí	373
27.1	Linky důvěry	373
27.2	Vzdělávání a systém péče o pracovníky	375
27.3	Supervizní systém.	376
27.4	(Telefonická) krizová intervence u poruch příjmu potravy	378
27.5	Konkrétní postupy při krizové intervenci u osob s poruchou příjmu potravy.	381
28	Motivační rozhovory v léčbě poruch příjmu potravy	383
28.1	Poznatky o procesu změny	384
28.2	Podstata účinnosti motivačních rozhovorů – vztahová a technická složka	387
28.3	Základní techniky vedení rozhovoru	390
28.4	Průběh rozhovoru	392
28.5	Využití motivačních rozhovorů a integrace s dalšími přístupy	397
28.6	Specifika motivačních rozhovorů při práci s pacientkami s mentální anorexií	398
29	Kognitivně-behaviorální terapie poruch příjmu potravy . 402	
29.1	Teoretická východiska	402
29.2	Specifika poruch příjmu potravy v kognitivně-behaviorální terapii	403
29.3	Kognitivně-behaviorální přístup v léčbě poruch příjmu potravy	405
30	Rodinná a vícerodinná terapie a poradenství.	414
30.1	Vícerodinná terapie mentální anorexie	416
30.2	Principy vícerodinné terapie	417
30.3	Fáze terapeutického programu	418
30.4	Harmonogram cyklu vícerodinné terapie a organizační zázemí.	420
30.5	Indikace a kontraindikace vícerodinné terapie.	421
30.6	Vícerodinná terapie v Čechách	422

31	Psychoanalytický pohled na poruchy příjmu potravy	427
31.1	Teorie	427
31.2	Terapie	429
32	Poradenské a léčebné programy pro poruchy příjmu potravy Remise, invalidizace, chronický průběh a nedobrovolná léčba	432
32.1	Poradenství a komunikace v obtížných situacích poruch příjmu potravy	433
32.2	Léčebné programy a klinická doporučení.	442
32.3	Koordinace léčby.	443
32.4	Organizace léčebných programů a zařízení	459
32.5	Terapeutické intervence podle diagnóz	467
32.6	Nedobrovolná hospitalizace a schopnost posoudit vlastní zdravotní stav	475
32.7	Posouzení kvality léčby poruch příjmu potravy	478
33	Další psychoterapeutické přístupy	485
34	Porucha vnímání vlastního těla a hyperaktivita u poruch příjmu potravy	489
34.1	Porucha vnímání vlastního těla	489
34.2	Hyperaktivita u poruch příjmu potravy.	490
34.3	Terapie zaměřená na tělo	492
35	Farmakoterapie poruch příjmu potravy	509
35.1	Anorexia nervosa	509
35.2	Bulimia nervosa	514
35.3	Psychogenní přejídání	518
35.4	Noční přejídání	521
36	Zobrazovací a stimulační metody	528
36.1	Strukturální vyšetření a atrofie mozku	528
36.2	Reverzibilní a ireverzibilní změny	529
36.3	Funkční zobrazovací metody SPECT, PET.	529
36.4	Funkční magnetická rezonance	530
36.5	Kvantitativní EEG metody	532
36.6	Klinický význam funkčních zobrazovacích metod	532
36.7	Stimulační metody u poruch příjmu potravy	533
37	Poruchy příjmu potravy a mortalita	544
	Přílohy	553
	Poruchy příjmu potravy: Klinická vodítka pro lékařskou péči . .	554
	Kritické body k časnému rozpoznání a zvládání zdravotních rizik v péči o jedince s poruchou příjmu potravy.	554
	Klíčová doporučení	554
	Poruchy příjmu potravy	555
	Důležitá fakta o poruchách příjmu potravy	556
	Prezentace klinických známek a symptomů	556
	Časné rozpoznání	557
	Kritéria pro hospitalizaci k akutní stabilizaci somatického stavu	559
	Kritéria pro hospitalizaci k akutní psychiatrické stabilizaci . .	560

Další posuzované příčiny hospitalizace	560
Refeeding syndrom	560
Informace pro poskytovatele zdravotní specializace	563
Vhodné intervence	565
Cíle léčby	566
Průběh léčby.	566
Appendix 1	567
Komentář k algoritmu	572
Doporučený jídelníček	579
Obrazový průvodce	579
Souhrn / Summary	593
Seznam zkratk	594
Rejstřík.	601